

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 70100-11-24 מנורה מבטחים ביטוח בע"מ נ' תסנים ואח'

לפני כבוד השופט רועי שחר

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד יאיר מורד

התובעת:

נגד

שואהנה תסנים
ע"י ב"כ עו"ד משה ממון

הנתבעת
ושולחת הודעת צד ג':

נגד

צדדי ג', שולחי הודעות צד ד' הדדיות
וצדדי ד':

משה רוזמן
ע"י ב"כ עו"ד אייל שילה

ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עוד אמיר כץ

פסק דין

לפני תביעת שיבוב בסך 143,003 ₪ שהגישה מנורה מבטחים חברה לביטוח בע"מ נגד הנתבעת בגין אחריות הנתבעת לתאונת דרכים מיום 14.5.2024 (להלן - "התאונה"); הנתבעת הגישה הודעת צד ג' נגד ש. שלמה חברה לביטוח בע"מ (להלן - "חברת הביטוח") ונגד מר משה רוזמן (להלן - "הסוכן"); צדדי ג' (חברת הביטוח והסוכן) הגישו הודעות צד ד' הדדיות.

בשלב מוקדם של ההליך הושג הסדר דיוני (שיפורט להלן) בין התובעת ליתר בעלי הדין לגבי התשלום הכספי לתובעת והמחלוקות שנותרו להכרעה הן במערכות היחסים בין הנתבעת לחברת הביטוח ולסוכן (הודעת צד ג') ובין חברת הביטוח לסוכן (שתי הודעות צד ד' הדדיות).

רקע עובדתי:

- ביום 15.9.2022 קיבלה הנתבעת רישיון נהיגה (שאילתה משרד התחבורה צורף לתצהיר עדות ראשית מטעם חברת הביטוח) ובמועדים הרלוונטיים היה בבעלותה רכב (מ.ר. 6776775; להלן - "רכב הנתבעת").

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 70100-11-24 מנורה מבטחים ביטוח בע"מ נ' תסנים ואח'

2. בנובמבר 2022 פנתה הנתבעת לסוכן לצורך עריכת פוליסת ביטוח לרכב הנתבעת; ביום 3.11.2022 ערכה חברת הביטוח פוליסת ביטוח לתקופה שמיום 2.11.2022 עד 31.10.2023 בפוליסה נכתב, בין היתר:

"בני אדם הרשאים לנהוג ברכב:

מוצהר ומוסכם בזאת כי הפוליסה מכסה נהיגת נהג אשר מתקיימים לגביו כל

התנאים המצטברים הבאים:

א. גיל הנהג 24 שנים ומעלה.

ב. ותק נהיגתו בסוג הרכב המבוטח גדול מ-24 חודשים"

(נספח א' לתצהיר הסוכן).

כלומר, לנתבעת הוצאה פוליסה, כחודשיים לאחר המועד בו קיבלה רשיון נהיגה, כאשר הפוליסה רלוונטית לנהג עם ותק נהיגה של מעל 24 חודשים ולכן הפוליסה אינה מכסה אירוע ביטוחי כאשר הנתבעת נוהגת ברכבה.

3. תקופת הביטוח הסתיימה ביום 31.10.2023 והנתבעת לא חידשה את הפוליסה. לפי הסבריה הטעם לכך היא המלחמה שפרצה ביום 7.10.2023 (תצהירה, סעיף 5) ומצבה הכלכלי.

4. במרץ 2024 פנתה הנתבעת לסוכן חידוש הפוליסה. לכתב ההגנה צורפה תכתובת בערבית (שלצידה תרגום) מהימים 24-25.3.2024 בין הנתבעת לגורם מטעם הסוכן (נספח 3 לכתב ההגנה) שעניינה סיבת אי החידוש של הפוליסה, עלויות חידושה ואישור על תשלום פוליסה חדשה.

5. חברת הביטוח חידשה לנתבעת את פוליסת הביטוח לצד שלישי לתקופה שמיום 25.3.2024 ועד 31.3.2025. בתוספת/בחידוש נכתבו מגבלות לגבי נהיגה ברכב ("גיל הנהג 25 שנים ומעלה. ותק נהיגתו בסוג הרכב המבוטח גדול מ-24 חודשים"). כלומר, פעם נוספת נערכה לנתבעת פוליסת ביטוח שאינה תואמת את וותק הנהיגה שלה.

6. הנתבעת הצהירה והעידה שבתהליך החיתום היא לא נשאלה לגבי ותק הנהיגה שלה, והוסיפה שידועותיה בעברית מוגבלות (היא אינה יודעת לקרוא ולכתוב; תצהירה סעיף 9) והיא התנהלה בשפה הערבית מול סוכנות הביטוח. הנתבעת הצהירה שלא נמסר לה עותק מפוליסת הביטוח לצד שלישי, אלא ביטוח החובה בלבד.

7. ביום 14.5.2024 ארעה התאונה (כהגדרתה לעיל) בין רכב המבוטח על ידי התובעת לבין רכב הנתבעת בו נהגה הנתבעת, כאשר במועד התאונה לתובעת היה ותק נהיגה של כ-19 חודשים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 70100-11-24 מנורה מבטחים ביטוח בע"מ נ' תסנים ואח'

8. בשלב מסוים התובעת פנתה לחברת הביטוח בדרישת שיבוב וביום 25.8.2024 השיבה חברת הביטוח לתובעת שהנתבעת נהגה שלא לפי תנאי הפוליסה. לטענת חברת הביטוח, רק בשלב זה היא למדה על אי עמידת הנתבעת בתנאי הפוליסה.
9. בתחילת ספטמבר 2024 פנה הסוכן לחברת הביטוח, הסביר את הטעות בעריכת הפוליסה וביקש לתקן את הפוליסה באופן רטרואקטיבי. חברת הביטוח סירבה (תכתובת דוא"ל צורפה כנספח 5 לתצהיר עדות ראשית מטעם חברת הביטוח).

רקע דיוני:

10. ביום 27.11.2024 הגישה התובעת תביעה זו נגד הנתבעת ונגד חברת הביטוח. לאחר מכן, התובעת ביקשה למחוק את חברת הביטוח מכתב התביעה ולהגיש כתב תביעה מתוקן.
11. ביום 9.3.2025 הגישה התובעת כתב התביעה מתוקן; ביום 27.6.2025 הגישה הנתבעת כתב הגנה והודעות צד ג' נגד חברת הביטוח ונגד הסוכן; ביום 29.10.2025 הגיש הסוכן כתב הגנה להודעת צד ג' ובמועד סמוך הודעת צד ד' נגד חברת הביטוח; ביום 3.11.2025 הגישה חברת הביטוח כתב הגנה להודעת צד ג' וכן הודעת צד ד' נגד הסוכן; ביום 4.1.2026 הגישה חברת הביטוח כתב הגנה בהודעת צד ד' שהגיש נגדה הסוכן; כתב הגנה מטעם הסוכן בהודעת צד ד' שהגישה נגדו חברת הביטוח לא הוגש. אולם ב"כ חברת הביטוח והסוכן הסכימו שכתבי הטענות בתיק מכסים את כל כתבי הטענות הנדרשים (פרוטוקול, 7.6.2026, עמוד 3, שורות 15-14).
12. ביום 23.2.2026 הגיעו ב"כ הצדדים להסדר דיוני לפיו הנזק ישולם לתובעת פיצוי כספי בסך ₪94,231, שכ"ט עו"ד בסך 11,119 ₪ והחזר אגרה - 1,309 ₪; כן הוסכם שהתובעת תהא פטורה מהתייצבות לדיונים בהליך. להסדר הדיוני ניתן תוקף של החלטה ביום 24.2.2026 (להלן - "ההסדר הדיוני"), ומשלב זה התובעת נותרה, הלכה למעשה, מחוץ למחלוקת.
13. ביום 26.2.2026 התקיים דיון קדם משפט. הצעת פשרה לא הבשילה להסכמות ונקבע לוח זמנים להגשת תצהיר עדות ראשית ודיון להוכחות ליום 7.6.2026.
14. ביום 13.4.2026 הגישה הנתבעת תצהיר עדות ראשית מטעמה; ביום 13.5.2026 הגיש הסוכן תצהיר עדות ראשית מטעמו; ביום 13.5.2026 הגישה חברת הביטוח תצהיר עדות ראשית של גב' ג'ני שוורץ, סגנית מנהל מחוז החיתום בחברת הביטוח.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 70100-11-24 מנורה מבטחים ביטוח בע"מ נ' תסנים ואח'

15. ביום 7.6.2026 התקיים דיון הוכחות. הנתבעת נחקרה נגדית בסיוע מתורגמנית וכן נחקרו נגדית הסוכן, ונציגת חברת הביטוח.

בתום החקירות הנגדיות - בהסכמת ב"כ חברת הביטוח והסוכן - נעתרתי לבקשת ב"כ הנתבעת לפיה הוא יסכם בעל-פה וב"כ המבטחת והסוכן יסכמו בכתב. בשלב זה הוצעה על ידי הצעת פשרה נוספת וב"כ הסוכן וחברת הביטוח ביקשו לשקול אותה.

באותו יום הגיש ב"כ חברת הביטוח חוזר 'צירוף לביטוח'.

16. משהובהר שאין הסכמה להצעת הפשרה שהצעתי - בהחלטה מיום 13.7.2026 הורתי על לוח זמנים להשלמת סיכומים בכתב מטעם הסוכן ומטעם חברת הביטוח.

17. חברת הביטוח הגישה סיכומים, לאחר ארכה, ביום 27.8.2026; הסוכן הגיש סיכומים, לאחר ארכות, ביום 1.9.2026.

תמצית עמדת הנתבעת:

18. תמצית עמדת הנתבעת היא שהסוכן לא מסר לה את הפוליסה לביטוח צד שלישי; כי היא הציגה לסוכן את רישיון הרכב ורישיון הנהיגה שלה; כי אינה יודעת קרוא וכתוב בעברית והתנהלה בשפה הערבית מול 'מוחמד' מסוכנות הביטוח; כי במעמד עריכת הביטוח היא ביקשה שהביטוח יכסה את גילה ואת ותק הנהיגה שלה; וכי סוכן הביטוח היה אמור לדאוג לפוליסה מתאימה. לטענת הנתבעת היא לא ידעה על תנאי הפוליסה.

תמצית עמדת הסוכן:

19. הסוכן טען שכל פעולותיו נעשו באמצעות המערכת של חברת הביטוח וכשלוח מטעמה; לפי תצהירו בעת ההצטרפות לפוליסה "נפלה טעות בתום לב בהזנת נתון הנוגע לוותק הנהיגה. מדובר בטעות טכנית/טעות קולמוס בהזנת מספר חודשי ותק הנהיגה במערכת. הטעות לא נעשתה מתוך כוונה להטעות, לא מתוך ניסיון להסתיר מידע, ולא מתוך רצון ליצור כיסוי ביטוחי שאינו תואם את המצב העובדתי" (סעיף 6 לתצהיר);

הסוכן הוסיף וטען שלו היה מוזן ותק נהיגה נכון, ההפרש בין עלות הפוליסות היה זניח; כי חברת הביטוח לא פנתה בדרישה לבירור נוסף ביחס לוותק הנהיגה וחברת הביטוח האחראית למסור למבוטחת את מלוא תנאי הכיסוי הביטוחי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 70100-11-24 מנורה מבטחים ביטוח בע"מ נ' תסנים ואח'

בסיכומי ב"כ הסוכן חלו שינויים מסוימים בטענות. ב"כ הסוכן טען להיעדר קשר סיבתי בין חיוב חברת הביטוח בתגמולי ביטוח לבין טעותו; לטענתו, ככל שלא היה טועה בעריכת הפוליסה, היתה המבטחת חבה בתגמולי ביטוח, ולכן יש לדחות את הטענות נגדו.

לטענת ב"כ הסוכן, חברת הביטוח מנסה להפיק רווח מטעותו מבלי שנגרם לה נזק אמיתי ממעשיו, והיא מתנערת, שלא כדין, מכיסוי ביטוחי לנתבעת.

ב"כ הסוכן טען שהנתונים הוזנו על ידי הסוכן למחשבי חברת הביטוח ובמחשבי חברת הביטוח אין בקרה על תקלות. לשיטתו, חברת הביטוח היא מונעת הנזק הטובה והיעילה ביותר, והיא אינה מכשירה את הסוכנים ביחס להליך החיתום. בנוסף, נטען שהסוכן פעל בשליחות סטטוטורית של חברת הביטוח והוכח גם שככל שהיה מדובר בטעות של עובד חברת הביטוח (ולא סוכן חיצוני) הנתבעת היתה מחויבת בתשלום תגמולי ביטוח לנתבעת.

בסיכומי ב"כ הסוכן נטען שיש לנתבעת אשם תורם בשיעור של 10 עד 30 אחוז לתקלה בשל אפשרותה להיעזר בסביבתה לתרגום מסמכים.

תמצית עמדת חברת הביטוח:

20. חברת הביטוח טענה שעל הסוכן מלוא האחריות לטעות בעריכת פוליסת ביטוח; כי מבחינה עובדתית הסוכן הוא שערך את הפוליסה (ולמעשה חידוש של פוליסה); כי הסוכן התרשל בתפקידו (בשני אירועים שונים של עריכת הפוליסה) בכך שלא בדק את ותק הנהיגה של הנתבעת, וטעותו אינה טעות קולמוס.

לטענת חברת הביטוח רשלנות הסוכן היא הן כלפי הנתבעת הן כלפיה; חברת הביטוח מייחסת לסוכן התנהלות שלוח בניגוד לסעיף 8 לחוק השליחות, התשכ"ה-1965 (להלן - "חוק השליחות"), וכמי שפעל שלא כסוכן סביר, ולכן היא רשאית להתנער מפעולותיו.

בנוסף טענת חברת הביטוח שהנתבעת לא היתה מורשית לנהוג ברכב לפי הפוליסה ועליה היה לבדוק האם תנאי הפוליסה מכסים את נהיגתה.

דיון והכרעה:

21. בחלק א' של הדיון אניח את התשתית העובדתית הנדרשת להכרעה. בחלק ב' אדון ואכריע במערכת היחסים שבין הנתבעת לסוכן; בחלק ג' אדון ואכריע במערכת היחסים בין הנתבעת לחברת הביטוח; ולבסוף, בחלק ד', אדון ואכריע במערכת היחסים בין הסוכן לחברת הביטוח.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 70100-11-24 מנורה מבטחים ביטוח בע"מ נ' תסנים ואח'

א. התשתית העובדתית:

22. התשתית העובדתית כמעט אינה שנויה במחלוקת:

- א. אין מחלוקת שהנתבעת קיבלה רישיון נהיגה בספטמבר 2022 ואינה קוראת עברית;
 - ב. אין מחלוקת שהסוכן ו/או מי מטעמו (להלן מטעמי קיצור - "הסוכן") הם שהיו בקשר עם הנתבעת כדי לערוך עבורה פוליסת ביטוח לצד שלישי (הן בנובמבר 2022 הן במרץ 2024);
 - ג. אין מחלוקת שהסוכן הוא שהזין את פרטי הנתבעת למערכת חברת הביטוח (הן בנובמבר 2022 הן במרץ 2024);
 - ד. אין מחלוקת שהסוכן לא שאל את הנתבעת לוותק הנהיגה שלה;
 - ה. אין מחלוקת גם שהסוכן הזין מידע שגוי בעניין הנתבעת למערכת חברת הביטוח וכתוצאה מכך הנתבעת לא היתה מבוטחת בביטוח לצד שלישי, לרבות לא במועד התאונה.
 - ו. בנוסף, בחקירתה הנגדית של הנתבעת הובהר שאם היתה מוצעת לה פוליסת ביטוח יקרה יותר - היא לא היתה רוכשת אותה, ונוסעת לעבודה בדרכים אחרות.
23. מחלוקת עובדתית נקודתית היא בשאלה האם מדובר בטעות קולמוס של הסוכן או בטעות אחרת. מצד אחד, בתצהירו, וגם בעדותו, אמר הסוכן כי: **"כן, אני אומר שהייתה לנו באמת טעות וטעות קולמוס [במקור - כל מוס], בהחלט טעות קולמוס"** (עמוד 2 לפרוטוקול, שורה 17). מצד שני, בזמן אמת וגם בחקירתו, הסביר הסוכן שלא העלה על דעתו שבחורה בת 24 אינה בעלת ותק נהיגה של שלוש שנים; בנוסף, לדבריו, מדובר בטעות שנגררה מעריכת הפוליסה הראשונה בנובמבר 2022 (עדות הסוכן, עמוד 4, שורות 12-13).
- בהקשר זה יש להעדיף את גרסת הסוכן מזמן אמת, הנתמכת בהודעת דוא"ל ששלח לחברת הביטוח. כלומר, את הגרסה לפיה הניח הנחה שגויה לגבי ותק הנהיגה של הנתבעת, לא על בסיס בדיקת נתונים להצעת מחיר לפוליסה, כפי שהובהר בעדותו: **"וגם שם לא העליתי בדעתי שבחורה בגיל 24 אין לה ותק של שלוש שנים, ... אצלנו כמעט בלי יוצא מן הכלל, אנשים עם רישיון כבר מגיל 18..."** (עמוד 2, שורות 28-31; בפרוטוקול הדברים מובאים בטעות כדברי בית המשפט).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 70100-11-24 מנורה מבטחים ביטוח בע"מ נ' תסנים ואח'

במלים אחרות, אין מדובר בטעות קולמוס או טעות בהקלדה של נתונים, אלא בהנחה שגויה של סוכן הביטוח, שתורגמה להצעת מחיר שגויה, שתורגמה לפוליסה בלתי מתאימה לנתבעת.

ב. מערכת היחסים בין הנתבעת לסוכן:

24. לסוכן ביטוח חובות שונות כלפי מבטח. ראו לעניין זה רע"א 5695/06 סייף נ' מרעי (21.9.2009); להלן "עניין סייף":

"מהיותו הגורם המקצועי ובעל המידע בתחום נדרש מסוכן הביטוח בעת המשא ומתן להציג בפני הלקוח את מגוון האפשרויות המתאימות לבקשתו ולגלות לו כל מידע רלבנטי באשר לצורות ההתקשרות השונות, וכן עליו לוודא שהכיסוי הביטוחי שמספקת חברת הביטוח הוא ראוי ומספיק לצרכיו של הלקוח. לפיכך הוא גם מחויב להסביר ללקוח אודות תניות משמעותיות בפוליסת הביטוח, כגון תנאי מיגון וחריגים לכיסוי הביטוח. עוד מחויב סוכן הביטוח למנוע מן המתקשר לבצע שגיאות שמשמעותן האפשרית היא ביטול הפוליסה" (ההדגשות הוספו).

לסקירת חובות שונות של סוכן ביטוח כלפי המבוטח ראו ההפניות בעניין סייף, לרבות: ע"א 3214/98 שלוש נ' רגומי (1978) בע"מ (28.3.2004); להלן - "עניין שלוש"; ע"א 4819/92 אליהו חברה לביטוח בע"מ נ' ישר (30.7.1995); ע"א 300/97 חסון נ' שמשון חברה לביטוח בע"מ (12.1.1999).

25. עוד נפסק שלסוכן הביטוח חובת זהירות מושגית כלפי מבטח באשר לבדיקת נתוניו המהותיים טרם הגשת הצעת מחיר לפוליסה ולצורך עריכת פוליסה. ראו בעניין שלוש: "כלל ידוע הוא מלפנינו כי בעל מקצוע חב חובת זהירות כלפי אדם הנזקק לשירותיו המקצועיים ... עיקרון זה הוחל אף לגבי סוכני ביטוח."

26. בנסיבות לסוכן חובת זהירות כלפי הנתבעת. הן חובה מושגית (בין סוכן ביטוח למבוטח); הן חובת זהירות קונקרטית לוודא שהנתבעת רוכשת את הפוליסה המתאימה למאפייניה, לרבות ותק הנהיגה; הסוכן התרשל במובן זה שבשתי הזדמנויות שונות הציע לנתבעת פוליסה וערך עבודה פוליסה שאינה מתאימה למאפייניה, על סמך הנחה שלא נבדקה (לפיה לנתבעת ותק נהיגה של מעל 24 חודשים); רשלנות הסוכן גרמה נזק לנתבעת במובן זה שחשפה אותה לתביעה מצד התובעת.

27. בזמן אמת הסוכן נטל אחריות לטעותו בעריכת הפוליסה כפי שעולה מתכתובת דואר אלקטרונית בינו לבין נציג חברת הביטוח מיום 1.9.2024:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 70100-11-24 מנורה מבטחים ביטוח בע"מ נ' תסנים ואח'

"המבוטחת שנהגה היא בת 25 והנחתי שוותק הנהיגה שלה הוא מעל 3 שנים (ודאי מעל שנתיים) ולכן הקמתי את הפוליסה עם ותק של 3 שנים. בעת התאונה התברר שהנהגת בעלת וותק של שנה ו 7 חודשים (רק בעוד 5 חודשים מיום התאונה תהיה בעלת וותק שנתיים).

מצ"ב צילום ווטסאפ ששלחתי למבוטחת הצעת מחיר והיא אשרה את ההצעה. המבוטחת לא יכלה להבין מוטסאפ שהקמתי הצעה של וותק 3 שנים כי לא רשמתי לה בצורה מפורשת (ולכן לא יכלה לתקן אותי ואיננה אשמה)". (עמוד 23-22 לתצהיר נציגת חברת הביטוח; ההדגשה הוספה).

ובהודעה נוספת מיום 2.9.2024 :

"יש לציין כי הלקוחה הייתה מבוטחת גם ב 2023 וגם שם לא העליתי בדעתי שבחורה בת 24 אין לה וותק של 3 שנים (...). (אצלינו כמעט בלי יוצא מהכלל אנשים עם רישיון כבר מגיל 18)". (עמוד 21 לתצהיר נציגת חברת הביטוח).

למעשה, יש לראות בדברי הסוכן מזמן אמת, כ'הודאת חוץ', בעל משקל ראיתי משמעותי, ובהיעדר ראיות אחרות יש לראות בה את מקור המשגה ונטילת אחריות, מצד הסוכן.

28. בנסיבות, נוכח הודאת הסוכן בזמן אמת; בהינתן מחדלו המובהק; ובהתחשב בכך שהנתבעת אינו קוראת עברית - אין מקום לייחס לנתבעת אשם תורם כטענת הסוכן בסיכומיו.

29. מעבר לנדרש אוסיף שבנסיבות אני מקבל את טענת הנתבעת לפיה כאשר היא נעזרת בסוכן ביטוח - היא אמורה לסמוך עליו שיציע לה פוליסה רלוונטית בלבד ועליו לבדוק שהצעתו רלוונטית עבורה. עמדה זו עולה בקנה אחד עם השכל הישר, שאלמלא כן, פוחת משמעותית הצורך בסוכן ביטוח.

30. מכל מקום, משהוכחה התנהלות רשלנית מצד הסוכן; משהוכח נזק לנתבעת; משהוכח קשר הסיבתי בין התנהלות הסוכן לנזק - הודעת צד ג' שהגישה הנתבעת נגד הסוכן מתקבלת (במגבלות ההסדר הדיוני).

ג. מערכת היחסים בין הנתבעת לחברת הביטוח:

31. כאמור, הנתבעת הגישה הודעת צד ג' גם נגד חברת הביטוח.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 70100-11-24 מנורה מבטחים ביטוח בע"מ נ' תסנים ואח'

32. סעיף 33(א) לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 קובע כי:

"לענין המשא ומתן לקראת כריתתו של חוזה הביטוח ולענין כריתת החוזה, יראו את סוכן הביטוח כשלוחו של המבטח,".

וראו גם רע"א 2281/05 אריה חברה ישראלית לביטוח בע"מ נ' קפלנסקי (12.11.2007):

"... סימן ו' לחוק [חוזה הביטוח] מקיף מספר מצבים שכיחים בהם החליט המחוקק לספק הגנה למבוטח ולקבוע כי סוכן הביטוח הינו שלוחו של המבטח, ולפיכך המבטח אחראי למחדליו וטעויותיו של הסוכן".

33. בנסיבות העניין הכשל בהתנהלות הסוכן הוא בשלב המשא ומתן לקראת כריתת חוזה ביטוח ובעת כריתתו של חוזה הביטוח. מכאן קצרה הדרך - לפי הוראת סעיף 33(א) לחוק הנ"ל והפסיקה - למסקנה לפיה הסוכן הוא שלוח של חברת הביטוח ויש לראות בחברת הביטוח כמי שערכה עבור הנתבעת פוליסה, ללא בירור הפרטים הנכונים.

34. כדי להדוף את טענות הנתבעת נגדה, טענה חברת הביטוח שהסוכן חרג מההרשאה שנטענה לו.

טענה זו איני יכול לקבל. הסוכן פעל למטרה של עריכת ביטוח. אין מדובר על פעולה אסורה דוגמת מרמה או זיוף מצד הסוכן (ראו והשוו: רע"א 7662/00 מחמוד נ' הסנה חברה לביטוח בע"מ (27.6.2002)) ואף לא הפרה של חובה מחובות המשנה בסעיף 8 לחוק השליחות. במקרה דנן, מדובר בטעות/רשלנות מצד הסוכן, שפעל מטעם ועבור חברת הביטוח.

35. למעלה מהצורך אזכיר בהקשר זה את הכלל הפרשני לפיו יש לפרש בהרחבה את גבולות ההרשאה של סוכן ביטוח. ראו רע"א 2281/05 אריה חברה ישראלית לביטוח בע"מ נ' קפלנסקי (12.11.2007):

"[...] הנטייה צריכה להיות לפרש בהרחבה את גבולות ההרשאה המוענקים לסוכן הביטוח על ידי המבטח וליתן פרשנות מצמצמת לחריגה מההרשאה וזאת לצורך הגנה על המבוטח. ההצדקה לכך נובעת הן מהיותו של המבטח הצד החזקה שבעסקה, הן מהיותו הצד שבידיו הכלים לפקח על פעולותיו של סוכן הביטוח ולבקר אותו, והן מיכולתו להתגונן ולשאת בתוצאות פעולותיו החריגות של סוכן הביטוח. דהיינו, המבטח הינו מונע הנזק הזול ביותר".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 70100-11-24 מנורה מבטחים ביטוח בע"מ נ' תסנים ואח'

36. מכל האמור בפרק זה - יש לראות גם את חברת הביטוח כמי שהתרשלה כלפי הנתבעת, והתרשלותה גרמה לנזק. כלומר, גם הודעת צד ג' שהגישה הנתבעת נגד חברת הביטוח מתקבלת (במגבלות ההסדר הדיוני).

ד. מערכת היחסים בין הסוכן לחברת הביטוח:

37. על בסיס כל האמור לעיל, נותר להכריע בטענות ההדדיות בין הסוכן לחברת הביטוח (שתי הודעות צד ד').

38. כמפורט לעיל, אין ספק שהטעות בעריכת פוליסת ביטוח שאינה מתאימה לנתוני הנתבעת היא טעותו של הסוכן שגם נטל אחריות בזמן אמת.

39. כיוון שהסוכן לא פעל כסוכן סביר; כיוון שלא בדק את ותק הנהיגה של הנתבעת (שעה שהציע לה פוליסת ביטוח) יש לראותו כמי שהתרשל ולא מילא אחר חובותיו כלפי חברת הביטוח. לאחריותו של סוכן כלפי חברת ביטוח ראו והשוו: ע"א 2117/09 הכשרת הישוב חברה לביטוח בע"מ נ' מסארוזה (24.5.2011):

"[...] כאשר סוכן ביטוח התרשל בתפקידו, ולא דאג להוצאת פוליסה כנדרש, הרי שלאור אחריותה השילוחית, מחד, חייבת חברת הביטוח בתשלום מלוא התביעה כאילו הוצאה הפוליסה הנדרשת, אך מאידך, יש לחייב הסוכן בשיפוי מלא על כל הנזקים שנגרמו לחברת הביטוח, שהרי אילמלא רשלנותו של הסוכן לא היה מקום לחייבה לשלם נזקים שלא היו מכוסים על פי הפוליסה".

40. למעשה, הסוכן לא חלק על כך שהתנהלותו היתה בלתי תקינה; הסוכן גם לא חלק על כך שנגרם נזק לחברת הביטוח במובן זה שהיא נדרשת לשלם תגמולי ביטוח מבלי שערכה פוליסה מתאימה ומבלי שגבתה את הפרמיה המתאימה.

41. בהיעדר מחלוקת על הרשלנות ועל הנזק, ב"כ הסוכן מיקד טענותיו במישור הקשר הסיבתי ובשאלת האשם התורם.

קשר סיבתי: -

42. ב"כ הסוכן טען להיעדר קשר סיבתי בין הנזק (תגמולי ביטוח) לבין התנהלותו. לפי טענה זו ממילא היתה נדרשת חברת הביטוח לשלם תגמולי ביטוח שכן לנתבעת היתה מוצעת ונמכרת פוליסת ביטוח בתנאים המתאימים לנתבעת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 70100-11-24 מנורה מבטחים ביטוח בע"מ נ' תסנים ואח'

43. דעתי ומסקנתי שונות. לדידי, קיים קשר סיבתי בין מחדל הסוכן לנזק לחברת הביטוח. אסביר.

מבחינה דיונית, הטענה בדבר היעדר קשר סיבתי נטענה רק בסיכומי ב"כ הסוכן, ולא בסבתי הטענות שהגיש הסוכן (כתב הגנה להודעת צד ג' והודעת צד ד' נגד חברת הביטוח) ולכן זו הרחבת חזית. לא לחינם, חברת הביטוח לא התייחסה לטענה זו ולא ניתנה לה הזדמנות נאותה להתייחס אליה.

אולם, גם מבחינה מהותית, הוכח קשר סיבתי בין טעות הסוכן לחיוב חברת הביטוח בתשלום לנתבעת. הוכח שאם סוכן הביטוח היה נוהג כסוכן ביטוח סביר, מברר את ותק הנהיגה ומציע לנתבעת פרמיה יקרה יותר, היתה הנתבעת מסרבת להצעה ולא מחדשת את הפוליסה.

44. מסקנה זו נסמכת על תשתית ראייתית הבאה:

א. הנתבעת נמנעה מחידוש הפוליסה בין נובמבר 2023 למרץ 2024 משום שהפרמיה היתה גבוהה עברה.

ב. הנתבעת כתבה בזמן אמת לנציג הסוכן שמצבה הכלכלי קשה: **"שהיה מצב כלכלי קשה נא תפחית מחירים המצב קשה"**.

ג. בחקירת הנתבעת היא נשאלה מה היה קורה לו היה מוצע לה ביטוח בפרמיה גבוהה באלף ₪ לדוגמה, והשיבה **"לא הייתי עושה והייתי הולכת ל לעבודה, עם עוד מישהי שהיא עובדת איתי שתסיע אותי או במונית. כן זה קשה"** (עמוד 30, שורות 10-12).

כלומר, בתרחיש כזה לא הנתבעת וחברת הביטוח לא היו מתקשרות בפוליסה; ככל הנראה הנתבעת לא היתה נוהגת ברכבה; לא היתה מתרחשת תאונה; וממילא חברת הביטוח לא היתה נדרשת לתשלום תגמולי ביטוח.

45. לכן, אין לקבל את התרחיש חלופי שביקש ב"כ הסוכן לשרטט לפיו ממילא הנתבעת היתה עורכת הפוליסה (תמורת פרמיה גבוהה יותר) וממילא חברת הביטוח היתה, נדרשת לשלם תגמולי ביטוח.

46. בעניין הקשר הסיבתי ב"כ הסוכן ביקש להסתמך על ת.א. (שלום תל-אביב) 29488/03 נ.ד. **פיתוח והובלות (1998) בע"מ נגד סקוריטס סוכנות ביטוח בע"מ** (17.10.2006) וביקש ללמוד ממנו להיעדר קשר סיבתי בין התנהלות סוכן לבין תשלום תגמולי ביטוח.

דא עקא, לא רק שהמסקנה באותו הליך אינה תקדים אלא שהיא נעוצה באופן קונקרטי בנסיבות המסוימות באותו הליך (חידוש פוליסה בדיעבד) השונות מהנסיבות בתיק דנן.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 70100-11-24 מנורה מבטחים ביטוח בע"מ נ' תסנים ואח'

אשם תורם : -

47. טענה נוספת שטען ב"כ הסוכן בסיכומיו היא סוגיית היעדר הבקרה מצד חברת הביטוח על טעויות סוכן, דוגמת הטעות נושא תביעה זו. גם טענה זו מהווה הרחבת חזית משום שלא נטענה בכתבי הטענות מטעם הסוכן. למעשה, אני הוא שעוררתי תהיות בהקשר זה הן בדיון המקדמי הן בדיון ההוכחות.

בזהירות המתבקשת, אציין שלא מן הנמנע שבקרה במערכות המחשב של חברת הביטוח יכולה למנוע טעויות דוגמת המקרה דנן, באמצעים טכנולוגיים פשוטים יחסית. לדוגמה, על פני הדברים, באמצעות הזנת רישיון נהיגה של מתעניין בפוליסת ביטוח, והצלבתו עם הפוליסה המוצעת, ניתן לבדוק התאמה לוותק נהיגה בפוליסה ומתן התראה במקרים בהם פוליסה מוצעת אינה מתאימה לנתוני המבוטח. בדרך זו למנוע תקלה דוגמת התקלה נושא תביעה זו.

היעדר בקרה מצד חברת הביטוח היוותה שיקול בהצעות פשרות שהוצעו במהלך ההליך (ולא הבשילו).

48. אולם, כיוון שהטענה לא נטענה בכתבי הטענות מטעם הסוכן (אלא בתצהיר עדות ראשית מטעם הסוכן (סעיף 11) ובסיכומיו) וכיוון שהוסכם שלא תותר הרחבת חזית ושינוי יריעה (שורה 3, עמוד 3 לפרוטוקול 7.6.2026) - הטענה אינה יכולה לשנות מהמסקנה לפיה במערכת היחסים שבין הסוכן לחברת הביטוח, מלוא האחריות רובצת לפתח הסוכן.

סיכום:

49. התביעה מתקבלת בגבולות ההסדר הדיוני; הודעת צד ג' נגד הסוכן וחברת הביטוח מתקבלת בגבולות ההסדר הדיוני. הסוכן וחברת הביטוח חבים, ביחד ולחוד, כלפי הנתבעת ולמעשה כלפי התובעת; הודעת צד ד' שהגישה חברת הביטוח נגד הסוכן מתקבלת והודעת צד ד' שהגיש הסוכן נגד חברת הביטוח נדחית. מכל האמור לעיל אני מורה כדלקמן.

50. תוך 30 יום מהיום הסוכן ישלם:

לתובעת: לפי ההסדר הדיוני: נזק - 94,231 ₪; שכ"ט ב"כ התובעת - 11,119 ₪; החזר אגרה 1,309 ₪.

לנתבעת: שכ"ט ב"כ הנתבעת - 20,000 ₪; החזר אגרה - 3,584 ₪.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 70100-11-24 מנורה מבטחים ביטוח בע"מ נ' תסנים ואח'

לחברת הביטוח: שכ"ט ב"כ חברת הביטוח - 20,000 ₪; החזר אגרה - 1787 ₪ (מעיון בתיק הכספי עולה שעל פניו חברת הביטוח לא שילמה מחצית שניה של האגרה בהודעת צד ד' שהגישה, והיא מתבקשת לבדוק סוגיה זו ולעדכן).

51. ככל שהסוכן לא ישלם את הסכומים הנ"ל במלואם ובמועד, על חברת הביטוח לשלם לתובעת ולנתבעת את הסכומים הנקובים לעיל תוך 30 יום נוספים ומוכן שחברת הביטוח תהא רשאית לדרוש אותם מהסוכן.

ניתנה היום, בכ"ז אלול תשפ"ו, ב9 ספטמבר 2026, בהעדר הצדדים.

רועי שחר, שופט

